

יורמי רוצה להיות כמו כולם

"מה קרה לו מאז? איפה הוא היום?" שאלה זו עולה לא פעם בלבו של אדם, בהיזכרו בדמות שעמדה לפני שנים במרכזן של החדשות, ושנשכחה מאז. החל מהשבוע פותח "העולם הזה" במדור חדש, הבא

לגלות את עקבותיהם של אנשים כאלה, לברר מה היו קורותיהם מאז היותם גיבורי היום, כיצד התגברו על משברים שניקרו על דרכם וכיצד עמדו במבחן השנים, לאחר שחדלו להופיע על הכותרות

יורמי שדה עם אביו (1952) ובבית-הספר (1960)

"ישנם כאלה שמכירים, וישנם שלא מכירים בכלל..."

בגלל זה הוא לא רצה לנסוע לארצות הברית.
מה הוא עושה? הוא אינו מתבלט. א למשל, צריך לבצע תרגיל אימונים בגדנאי אין יורמי רץ לקפוץ ראשון. ולא מפתח הוא פחד: כשמגיע תורו, הוא מבצע את התרגיל, שותק.
גם עם טוני הלה, המנהלת המפורסמת של בית-ספרו, אין לירם יחסים מיוחדים. ל על פי שהוא התלמיד המעולה בכיתתו, ל נמנה אף פעם על קבוצת התלמידים, הסובב אותה.
יורמי אינו חבר בתנועת-נוער. בניגוד לחבריו אין לו חברה קבועה. מסביר יורמי "אני חי בבית, איני מרבה לצאת. לפעמי אני הולך לקולנוע, אבל איני מעריץ במיוחד אומנות זאת."
מה עתידו של הנער, שאביו היה פעם סמל להמוני צעירים? בטוח של חמש השנים הקרובות העתיד ברור: בשנה הבאה יבת ללמוד במגמה הריאלית של בית-ספרו. את כך? "על בטוח שאשרת בצבא."
על העתיד ביותר מאחר אינו יודע דבר "נראה, עוד לא החלטתי. אולי אלך לקיבוץ אולי אלמד בטכניון, ואהיה מהנדס." כמו כולם.

היו: להתבונן בספריה הגדולה ובכלי-הנשק, שנשארו תלויים על הקירות.
כמו כולם. יורמי, שמבנה גופו בינוני ועיניו חומות-ירוקות, אינו מחטט בעברו של יצחק שדה. גם בשיחות שהוא משוחח עם יגאל אלון, תלמידו של האב ואפוטרור פטו החוקי של יורמי, הם לא הזכירו אף פעם את פעילותו הפוליטית והציבורית של האלוף. כי את זכר יצחק שדה שומר יורמי לעצמו, כפי שהוא זוכר את האב עטורי הזקן, בלי לחקור אחרי מעשיו הציבוריים ודעותיו הפוליטיות (שהיו שמאלניות ביותר). הוא מתמצא בפוליטיקה, אבל לא מתעניין בה במיוחד. "קצת הצטערתי, אם כי לא יותר מדי, כשאחותי-העבודה לא הצליחה בבחירות", סיפר יורמי, המכיר תודה ליגאל אלון על כל מה שעשה עבורו.
עיקר זמנו של הילד העצוב, בעל החיוך הביישני, מוקדש ללימודים. לכן הוא תלמיד מעולה. לפני חצי שנה הציעו לו לצטרף במשלחת הנוער הלומד לארצות-הברית. הוא דחה את הצעה.
למה? "כי איני יודע מספיק אנגלית!" דעתו של שמואל חגי, איש אחותי-העבודה ומוסך ארטיסטי הקשור לנער המתבגר, שונה במקצת. "יורם שונא סביבו רעש ופרסומת.

זה היה באוגוסט, 1952. יצחק שדה מת. "טותה של תקופה", רשם העולם הזה (774) על שערו. וכדי לרמוז על רציפות הדורות ועל האופטימיזם הטבעי של "הזקן" שפעל למען העתיד, בחר בתמונת-שער של שדה בחברת ילד בן שמונה, יורמי, שהתייתם עוד קודם לכן מאמו.
השבוע היה יורם ("יורמי") שדה, בן ה-15, תלמיד מצטיין במחלקה הששית של בית-הספר תיכון חודש בצפון תל-אביב. של כולם יודעים מי הנער הסגור והביישן, הי משתדל בכל כוחו להיות כמו כולם. "ישנם כאלה שמכירים וישנם כאלה שלא יודעים מי היה אביו" סיפר יורמי העצוב, בעל הפה הקטן והשניים הצחורות. "זה לא מפריע לי."
מאז מות אביו הספיק יורמי שדה, בעל הפנים החלקות, הממשיך לגור עם ודורת בבית אביו בנבעת-עליה, לסיים את בית הספר העממי, להתעסק בצילום, להתפעל מ' יומנה של אנה פראנק, לפרדף בכל הזדמנות בפנטס הפתוח שכתב אביו, להתיהד מפעם לפעם בחדרו של המצביא שלא שונה מאז מותו. עיסוקיו העיקריים של יורמי בחדר בו התבודד האב, שהפך לאגדה כבר בימי

הבורות נערים רקנו השבוע במעגלים בחצר המוארת של קפה בוסתן בתל-אביב. לדי הגדר פיומה לה קבוצת נערות, מלחה עלידי אקורדיון, את השלאגר המפורסם בדרך לתבור: "ומני או / נגלה לי רח". לתבדרי בוסתן לא ידעו כי באותה שעה טירטר הטלפון בבנין שממול, משרד מפא"י ברחוב ביילינסון. קול צעיר, שבעליו שייך לקבוצת מעילי-העור (הנוולס הזה 1166), ביקש לשוחח עם עסקן התיק, שישב בקומה השלישית.

"אמנם ניצחתם", אמר מעיל-העור, שרמו לנצחין. הגוש בבחירות למוכירות מפא"י בתל-אביב. "אולם לפחות דבר אחד אני מבין קש שתעשו: הפקיעו את בוסתן מידי נחום רז!"

"נשקול בדבר", השיב העסקן, שלבו לא היה פנוי לניהול משא ומתן.

השדכן: מפא"י. לא היתה זו הפעם הראשונה, שצעירי אברהם עופר ניסו להתייג נכל לצעיר (24) הבלונדי, בעל העיניים הירוקות. כי נחום רז, המנהל בשנתיים האחרונות את מחלקת חוגי-הצעירים של מפא"י (הנמצאת בהשפעת הגוש) מפריע למעילי-העור של עופר, המנוהלים עלידי שמואל אביעד ושמואל גל.

ההתנגשות הראשונה בין צעירי עופר ונחום המשמין ובבה-הקומה, השומר על דישה קפדנית, התחילה, כשרו הכמעט-צבר נכנס לפעילות במפא"י. צעירי עופר דרשו ממנו להצטרף אליהם, רז לא הסכים.

"אתם אנשים שהופכים את צעירותכם למק" צוע", אמר רז. "אני אתקדם במפלגה גם בלעדיכם."

דרכו של רז הובילה אותו אל מחנה הגוש. כשהציעו לו להקים חוגי-צעירים של מפא"י בהשפעת הגוש, הציג תנאי אחד: מפא"י תרכוש את קפה בוסתן. תקדיש אותו לטיפול בעניני נוער.

הטיפול הזה הרגיז את מעילי-העור יותר מכל דבר אחר במעשיו של רז. כי הוא הקים בבוסתן 28 חוגים עיוניים ומעשיים, כלל בו תוכניות אמנותיות, הצליח למשוך לשם את נוער השכונות וצפון תל-אביב. התוצאה: כל שבוע מבקרים בבוסתן 600 צעירים, בכל שנה נערכים שם עשרות שידוכים.

כדאי לזרוק מאמרו. רז לא הסתפק בבוסתן. הוא התחיל לארגן שורה ארוכה של מועדוני נוער מפא"י, כולם בהשפעת הגוש, ששילם עבור החזקות.

אולם נקמת מעילי-העור בצעיר של ה-גוש, ששמר על ידידות עם דויד בן-גוריון, נמנה על באי-ביתו של ראשי-הממשלה, לא איתרה לבוא. היא הגיעה יחד עם משה דיין, שחדר חודשים לפני הבחירות לתל-אביב, התכוון לנהל בה תעמולה.
"אני דורש שרז יסולק מניהול הנהגת הצעירים במערכת הבחירות" קבע דיין.

עסקן רז מי יגיד את האמת לדיין?

"אחרת איני רואה אפשרות לעבוד בתל-אביב", אך אילו נדרש דיין להצביע על רז לא היה יכול, כי הוא לא הכיר עדיין את רז.

צעיר הגוש לא נחרד מן הדישה. הוא התיישב עם דיין במועדון מילוא בתל-אביב, הסביר לו בצורה ברורה: "הצעירים המקצועיים הסיתו אותך נגדי, לסיים את בית אוחי. אבל אני לא מתכוון לעזוב את עבודתי... אני אומר לך את הכל בפרצוף, לא מאחורי הגב. יש הבדל בינינו וביני. למשל: אתה ככתב מאמר על החלוציות ורצת אתו ליוהר סמילנסקי, הוא לא רצה לומר לך את האמת, וסיפר שהמאמר מצוין. ואתה הדפסת אותו בהארץ."

"אבל זה היה מאמר גרוע. מה יצא לך מזה? הצעירים המקצועיים אמרו לך מתוך חנופה שהמאמר טוב, וכל האנשים הרציניים שקראו אותו לילגלו."

"לעומת זה, אילו היית שואל אותי, הייתי אומר לך לזרוק את המאמר ולכתוב אחר. אז בהתחלה היית מתרגז, איך אני מעז לבקר אותך, ואחר כך היית מבין שזה בעצם לטובתך."

• בחוגי-הצעירים של הגוש בתל-אביב, ישנם כ-7000 צעירים.

מאז אותה שיחה דיין ורז הם ידידים טובים.

גן נעור — אחותי כדה. השבוע הגיעה המערכה בין רז וצעירי-עופר לשיאה. הם תקעו יחד בין עסקני הגוש, תומכיו של רז. כי אחרי שמפא"י השקיעה במערכת הבחירות מיליוני לירות, שקעה בביצת החורבות, היתה לצעירי-עופר הצעה תמימה ומפתה: למכור את בוסתן. להרחיח את 300 אלף לירות לכיסוי הגרעונות.

הצעה זו נראתה גם לכמה מן העסקנים ההתיקים, קיבלה את הסכמתו של אברהם האפט, גזברה הצנוע של מפא"י מדגניה. אולם הגוש לא הסכים לוותר על עמדת הכוח הצעירה שרו טיפת עבורו במשך שני חיים. שרגא נצר, יונה כסה, יהושע רבינוביץ, ביץ ויהושע לוי, נועקו לנעול את שערי הגן בפני צעירי עופר. לפי כל הסימנים יוסיפו ילדי רז לרקוד בבוסתן, למצוא בבוא הזמן בגן את הכלה המתאימה.

כמו מפא"י

240 חברי הועד הפועל של הצ"כ קיבלו השבוע הזמנה להשתתף בישיבה מיוחדת של מוסדם ב-11 לפברואר. היתה זו הזמנה בלתי-צפויה, שעוררה את סקרנותם לדעת מהי סיבת דחיפות היוזמים.

נושא הישיבה לא היה סודי. על סדר היום עמדה הצעה מהפכנית, שנראתה תמימה למוכרי הכללי של הצ"כ, יוסף תמיר, והעסקנים אליעזר מטלון ושמוחה אהרליך, הציעו לשנות את שיטת-הבחירות לקראת הועידה הכללית של המפלגה. שתתקיים בחודש אפריל.
הם רצו לחקות את הבחירות לסניף מפא"י בתל-אביב, לא להתמודד לפי רשימת מות סיעתיות. תחת זאת הציעו שלושת הי עסקנים את שיטת-הבחירות האישיות, שישה בה כל הנציגים נבחרים עלידי הרוב, מבלי לתת ייצוג למיעוט.
מחיקת המיעוטים. הצעת השלושה לא היתה תמימה. הם רצו להתחיל את השיטה, אחרי שלא הצליחו להבטיח את מועמדותם אף לא באחת מן הסיעות, שי התכוננו לכבוש את השלטון במפלגה. חישובם של שלושת העסקנים היה נכון. הם חשבו כי עלידי בחירות אישיות וכלול להבטיח את רציפות מקומם בשורה השניה של עסקני מפלגת הימין.
להפתעתם מצאה התוכנית חן בעיני איה דיו של עורר-הדין יוסף סרלון. כי שיטה כזאת עלולה לאפשר לו להגיש לאוהדיו רשימת מומלצים רציניים לו, להבטיח את שלטונו בוועידה. לגושרלון היתה עוד סי (המשך בעמוד 14)